

Nro. 19.

A' FELS. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indült Bétsből, Kedden Mártzius 5-ik napján

1805-ik esztendőben.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B é c s.

Felséges Urunk kegyelmességéből, Német Birodalombéli Gróf Lanckoronski Antal, és Cs. Kir. Fő Strazsamester Bofsányi József kedves hazánkfia valóságos Csász. Kir. Kamarás urakká tétetődtek.

Néhai Cs. Kir. Udvari Tanácsos és Fiuméi Gubernátor Pálfthori Pálfthori Sándor Ur halála után, azon Kormányozói Hivatal mind eddig üressen maradt, és tsak ideig való Elölői név alatt igazgatta Méltos. Klöbusiczky József úr, mint Magy. Kir. Helytartó Tanácsos azon Guberniumot. Hanem a' közelebb múlt pénteken publicáltatott Eö Felsége nek kegyelmes Reso-

T

lutója, a' melly szerént fellyebb nevezett Mélt. Klobuliczky József Consiliarius Ur valóságos Flumei Gubernátorrá tetetődött. — A' Dunántúl való Districtualis Táblánál Titt. Szentkirály-Szabadyai Rofos Ignácz Ur valóságos Affellorságra emelttven, a' Notariusi Hivatalt meg üresült, mellybe Titt. Taródhazi Mikos Ferencz Urat, T. Vals Vármegyének honorarius V. Notariuskát, Méltos. Udvari Tanácsos és a' Bécsi egyesült Cs. Kir. Kamarásnál Referens Mikos László Urnak kedves fiát, Protocollistaságba pedig, melly néhai Monspurger Ferencz halálával üressen maradt, az ekkorig ott Expeditori hivatalt viselt Józsa Sigmund Urat helyheztesztetendő Felsője.

Azon alkalmatosságra, mellyben Fels. Urunk Auszriai Császári titulust vett, 's ennek emlékeztetebbé való tételére, a' mint ezt Erd. Olvasókkal annak idejében mi is köz'öttük, nagy pompával, és számos főbb uraságoktól kísértetve, a' Fels. Ur Isten azon kegyelmességének közönséget helyen leendő meg halálása végett, a' Sz. Ilván templomába ment volna, itt lakó L. Baró Geramb egy igaz hazafiu buzgóságból származott szép Német Odát adott ki Habsburg tizmalatt. Ezen nevezetes munkájából, a' Fels. Prussziai Királynak és uralkodó Királynénak két szép és igen pompás kötésű nyomtatványt küldött, mellyeket Eő Királyi Felsőgek nemtsak az', hogy különös kegyelemmel vettek, hanem énnel felette maga a' Fels Prussziai Király itt Bétsben lévő követség Tanácsosa Gróf Finkenstein által egy szép arany pixissel, 's következő kegyelmes és tisz-

lajdon maga kezével irt levelével tisztelte meg a' nevezett Báró Urat:

„Kedves Uram, Német Birodalombeli L. B. Geramb Ur! Az Auszriai Fő Hercegi Ház örökös Császári méltósága, a' melly előttem, mint a' kiben, ezen Fels. uralkodó familia fényességének és ditsőffségének öregbedése mindenkör eleven és kedves érzékenységet okozott, egy olly fontos történet, melly méltó arra, hogy minden ki gondolható módon meg ditsőitessék. Azon fényes nyomtatású, és ahoz illendő képekkel felékesített ének, mellyet Kigyelmed ezen igen nevezetes alkalmatosságra készített, nemtlak meg felel a' maga tzellyának tökéletesen, hanem egyfzersmind magában gondoltatván is egy valófágos remek munkája a' jó ízérésnek és pallérozott mesterségnek. Arra való nézve valamint én magam úgy feleségem a' Királyné is igen kedvessen vetük azon Kigyelmed által küldött szép két nyomtatványt, a' mellyeket szivesen közönök; és kérem Kigyelmedet, hogy ezen tobak tartót úgy vegye töllem mint az én Kigyelmed eránt való szivesfégémnek tsalhatatlan zálogát. — Berlinben Febr. 16-ik napján, 1805-ik esztendőben. — Fridrik Wilhelm.

A' múlt Februarius 11-ik napján egy Kurir érkezett ide Párisból, még pedig olly nagy sebességgel, hogy hat nap el forgása alatt 183 posta mértföldet utazott (ennyire van Bécshez Páris városa), a' ki által, a' jelenvaló körülállásokhoz képest, újabb, szükfleges, és illendő parantsolatokat küldött I. Napoleon Fr. Császár a' Drézdai udvartól ide által tétetett új Francia követnek General Rochefoucault úrnak. — Ed-

nek a' követnek száz ezer tallér fizetést rendelt a' Fr. Császár elztendőnként azért, hogy méltóságos hivataljához illendő módon élhessen. —

Magyar Ország.

P o s o n b ó l Februarius 28 ik napján. Az ide való Evangelicum Gymnashumban e' folyó hólnap 4-ik és következő napjain tartatott, és 9-dikén végződött téli examen alkalmatosságával, oly rendelést tettek az Előjárók, melly szerént minden ebben tanuló ifjak köteleztetnek a' Magyar és Német nyelveknek tanulására ennekutánna. E' szerént három classisra osztatódott fel a' tanuló ifjuság; az elsőben azok vannak, a' kik tellyességgel semmit sem tudnak Magyarul, a' 2-ikben azok, a' kik értik ugyan és beszélik is valamennyire a' Magyar nyelvet, de mivel abban gyakorlások nintsen, folyvást Magyarúl beszélni nem tudnak; a' harmadikra a' Magy. és Tót születésű ifjak szoritattak, a' kik ennekutánna a' Német nyelvre taníttatni és a' Német stylusban is gyakoroltatni fognak. — Az első Classisnak tanítása egy ide való Fábri nevű Deákra, a' másoknak Rimaszombati születésű, és a' maga feltett tzeljára tartozó tudományokat a' S. Pataki Reform. Collegiumban tanult Theologiae Candidatusra, úgymint Farkas András Urra bízott. — A' harmadik Classisnak tanítását ide való Evangelicus Professor Grosz úr válafta magára, a' ki hetenként két órát szánt a' Német nyelvek és litteraturának tanítására.

Nemzeti nyelvünknek tehetőségünkhöz képest leendő gyarapításáról, 'spallérozásáról, egy tudós és azt igen betfűllő hazánkfia Tek. Vass Várme-gyéből igen szép Jegyzéseket küldött hozzánk az elmúlt Februarius Hólnapnak első negyedében.

mellyeknek a' Magy. Publicummal való közlések-
re itten leg jobb alkalmatosságunk van.

, Miképen el halgat, így szól az Író, ismét a'
Magyar nyelv igaz kellemeivel szollani, mintha
a' télnek szívében fél fagyva feküdne, holott ő
benne még az idegen szemésség sem tudna már
valamit betsmérelni, mióta annyi sok jeles férfiakat
fénylő munkájokért, az érdem hervadhatatlan
borostyánnal meg jutalmazott; mióta kiváltképen
halhatatlan Himfinek érzékeny énekei, a' leg
nemezebb izlésnek és magyar tehetségnek ritka
édes gyümölsét a' Hazával leg jobb izüen kóftol-
tatták — Magyar! ki igyekezeted? mi a' töreke-
désed? Híszem, hogy a' Haza szerentséjének,
bóldogabb sorfának előmozdításában fáradozni
szent kötelességed — és a' hazafiúság előtted oly
kötelességet teszen, a' melly alól senki és semmi
fel nem szabadithat. De ne légy azomban fele-
dékenységgel az emlékek eránt, mellyekből szoptad
életedet; ne légy érezés nélkül ahoz a' tájékhoz is,
mellytől költsönözted szóllásodat. Ha meg felel-
tél honnyi kötelességednek, emlékezzél meg nyelv-
vedről is, és ennek gyarapithatóságáról, mi mód
is mondhatnál; le, midőn a' Magyar Nyelv
tisztogatásában, öregbedésében való fáradozás
egyik tündöklő sugára ama fel kelendő bóldog
tíllagnak, a' mellyet már egyszer óhajthat a' Ma-
gyar szerentse világosságul ki tenni a' Tudomá-
nyi Kerületben, hogy a' későfének is szüntelen ra-
gyogjon. — El tökélett készséggel, fáradohatatlan
szorgalommal nyúl a' Tudós Kar más Nemzetnél
is a' nyelvből szerzett ditsősségért, 's a' külön
nyelvek atyafiságából, méh gondossággal szerkez-
tett fokot egybe tulajdonává — és a' Magyar meg

elégedjék, mikor tulajdon határi messzére terjednek vélekedésénél? ne keresse fel egészlen azt a' tiszta nyelvet, mellyben idegen szóllásból nincsen talak, és a' melly maga szárnyaival bátran a' délfényre repülhet a' nélkül, hogy (mint Ézóp varjának költsönözött) tollait valaki ki merné koppasztani."

„Vannak és sokan is találatnak olly érdemes hazafiak, kik dolgos magánosságokban termő gyüményeiket egész a' tsudálkozásig elől mutathatnák; de ó sikertelen törekedés! nem kelnek fel Metzenások kiknek hasonló bérek a' jutalom szlopan függendene, a' kiknek a' Szerzőkkelegyütt unokáink is, a' háladatosfíg óltárán örök tüzőket őriznek. Találkoznak ugyan néhányon, kiknek nagy neyeket nem is lehet örömkönyvek nélkül említeni. — Vannak, kik a' tudományért fáradozókra, böltsesség szép világára, köz bódogságra tulajdon szemeket vetik, 's ebreszgetnek, ollyan főképpen Nagy méltóságú Egri Ersek, örökös Fő Ispány, lelki fő Pásztor Fuchs Ferentz Xavér Eö Excellentiája, a' kinek kéttzerte érdemlett új méltóságát mi is, a' tiszta örömmel megvizalztalódott szerentfés Egri ekkel igaz szivből örvendjük, 's Néki tartós bódogságot, hosszú életet sohajtunk O az a' Fő Metzenás, kinek jóltévőségét a' himek arany kürtje az égig rivadja, 's nagy lelküségét, ditsőffég szekerén, érdem templomában helyhezi a' böltsesség 's az emlékezet az öröklégnak gyémánt szlopara állítja. — O a' közjónak hathatos előmozdítója, kinek bő kezüféből egész Megyénk számtalan szorezer erzesek között rézsesült, midön lelki testi haszonra ágazó könyvekkel tölle meg ajándé:

koztatott. — Ő az, kinek nagy szívűsége által az együgyűek nagyobbra bátorkodnak, a' szunnyadozók fel ébrednek, a' nagyra született lélkek pedig kettős fáradsággal készülnek arra: hogy a' Tudománynak műhelyében érdemlett koszorúból ők is nyertefek légyenek. — Gyarlók e' diltferekek ő eránta, 's méltán meg némuljon, a' ki diltférni kezdi, ne hogy meg homályosítsa méltóságát a' diltferekek tsekélysége. — Bár a' tehetség festékével, a' jóltévőségnek 's dolgos szorgalomnak, eleven képét adhatnám, hogy mint a' Magyar ugyan tflak szentnek vélné tífzta nyelvűek ki pallérozását, mint pedig a' tehetőség a' költség piatztán napfényre ereszténé a' Magyar tudományokba nevelt szorgoskodásnak műveit, mellyekből a' Magyar név is tökéletességeit póltzra emelve szemlélhétné. — Költ. Szombathelyen Bőjt elő havának 8-ik napján 1805-ik estend, egy a' Deák irás, 's belzédnek mesterségét Előadó által.

Német Ország.

A' közelebb múlt Februarius hólnapnak kezdetekor, Berlinbe egy Kurir érkezett Konstantinápolyból, a' ki által küldetett leveleknek rövid foglalata abból áll, hogy a' Fényes Porta a' Berlini Kir. udvart arra kéri, hogy ez a' maga hathatos közbe vetése által a' Párisi Kormányfiséket arra bírja, hogy a' Frantzia és Török Császári udvarok közt támadt villongást az utólsóbnak kívánsága Izerént el intézze. Ugy hallatik, hogy a' Fényes Porta ezen kívánságának elfközlésére tellyes készségeget mutatott a' Berlini Kir. udvar, és jó reménységben van az eránt hogy a' Franczia Császár, mint a' Prussziai Királyi Felsőségnek külör

nös barátja, a' Fényes Portávaleendő meg békeléstől idegenkedni nem fog.

A' Baváriai Val. Fejedelemségben ekkor minden vagy halva született, vagy a' kérésztelés előtt meg halálozott ártatlan tsetsemő gyermekeknek különös temető helyek vólt. A' mostan uralkodó bölts Fejedelem ezen balvélekedéstől eredett szokást most minden alatta lévő tartományokban el törlötte, és parantsolatot adott ki az eránt, hogy az illetén halva született, és a' kérésztés Sacramentoában nem részesült kiseddek, a' több hóltakkal egy aránt a' közönséges temető kertekben temettetteffenek el.

A' ma egy hete költ 17-ik számú Kurirnak 262-ik lapján említettük vala egy két szóval, hogy a' múlt Februarius kezdetekor a' Magdeburgi herczegségnek egyik nevezetes városa úgymint Hála felett egy nagy tüzes golyobis láttatott. Erről az égi tüneményről következendő tudólitást adott ki Professor Gilbert az oda való Kir. Vniversitásban a' Természeti Tudományok és Chémianak közönséges Tanítója:

„Februarius 1-ső napján, reggeli 4 óraker, két itt tanuló ifjú, az égkárpitjának déli részén egy nagy és igen világos tüzes golyóbist láttak, 's azt olly szoroffan meg visgálták, hogy az ő beszédjek, rajzolásaik, és magyarazatjok engemet alkalmatossá tettek arra, hogy ezen ritka meteoron el tünésének helyét és futásának útját, szorosabban meg határozhassem, mint sem mások miveltek az illetén tüzes golyóbisoknak le irásában. A' mint az említett ifjáknak, beszédekből érttettem, az égnak napkelet és dél közt lévő részében pattant és aludt el ez a' tüzes golyóbis, még pedig minden

halható, avagy észre vehető tsattanás nélkül. Kétség kívül vagy Chemnitz és Drézdá, vagy Drézdá és Zittau közt, vagy talán Csehországban hullottak le kö effő formában annak széllyel szakadt darabjai. Arra való nézve minden azon környékeken lakó, és természeti tudományt kedvellő Tudósokat arra kérek, ne fajnállyanak engemet azon ritka meteoronról tudósítani. Kivánnám, hogy az égnek azon pontját, a' mellyenn azon tüzes golyobis széllyel pattant, szoroffan meghatároznák. Ezt a' helypontját pedig vagy azon tsillagoknak, a' mellyek mellett azon golyobis széllyel pattanni láttatott, vagy az Azimuthnak, az az, a' verticalis circulus magasságának meg határozása által lehetne fel találni.

Továbbá széllyel pattanásának környülállásait is, az az, annak tsattanását, színét és azt is tudni kivánnám, találtattak e' annak valamely darabjai; ha találtattak, kérem küldjenek nékem azokból néhányát, 's irják meg szoroffan azon daraboknak levegőből való le hullásoknak módját. — Vegtére jelentem, hogy minden közel és távol lévő helyektől való és ezen meteoront tárgyazó tudositások nékem kedvesek fognak lenni, kiváltképen annak futása, magassága, mitsoda formában láttatott leg először, és leg utólszor? meddig, hol, és mitsoda helyek felett láttatott. Mindezeket az én *Physici Annales* nevezetű periodicus munkámnak vagy *Martiusi*, vagy *Aprili* darabjában a' tudós Publicummal közleni el nem mólátnáms. a. t. Költ Hálában Februarius 6-ik napján, 1805-ik esztendőben.

Károly Tódor Aschaffenburgi Vál. Fejedelem, 's egyszersmind Német Birodalombéli Fő

Cancellarius, a' múlt Februarius 18-ik napján érkezett meg szokott lakásának helyébe Regensburgba, minekutánna 4 hónapokat töltött volna el Párisban.

A' Bádeni Vál. Fejedelemségnek mostani igen kedves 76 esztendő uralkodója Károly Friderik, egy vagy két hétig tartott betegsége után, mindeneknek, a' kiknek ezen kegyes és jóltévő Fejedelemnek közelebb való esmérésére szerentséjek van; de kiváltképen az őtet igen szerető és tisztelő hiv jobbágyinak örömkre szerentfessen meggyógyult. — Az özvegy Bádeni Marchioné kedves elsőszülött fiával, és azon Vál. Fejedelemségnek örökösével Károly Lajos herczeggel együtt kedves leányának, a' Baváriai Vál. Fejedelemnének látogatása végett Münchenbe váratik. — Jegyezzük meg, hogy ez a' Fejedelem asszony, tudniillik a' Baváriai Vál. Fejedelemné, mint a' kimagya is kettős gyermek volt, mind most, mind elsöben kettős gyermeket szült e' világra.

Orosz Birodalom.

Néhai II. Katalin ditsösséges nyomdokait követő nagy lelkü unokája I. Sándor Orosz Császár minden jobbágyinak boldogságokat egyaránt eszközteni kívánván, azoknak az Országos és kereskedő utaknak meg jobbitatásokra, a' mellyek Georgiában, a' Persiai határok mellett a' Caspiumi és Fekete Tengerek közt víznek, mostanában 60000 rubelt küldött. Az Orosz Birodalomból egyik esztendőről a' másokra mind több több productumok szállittatnak a' Dnieper avagy Boriszenes, és a' Don az az, Tanais folyóvizeken az Odessai és egyéb Krimiai kikötő helyekbe, 's annál fogva a' déli Orosz tartományok

mind jobban jobban bódognak és virágoznak; sőt e' tárgyra nézve akármedly Európai gazdag tartományokkal egy rangba tétetődhetnének, ha a' Fekete Tengeren való kereskedés az azon uralkodni szokott gyakor szélvezek miatt bátorságosabb lehetne, 's kevesebb veszedelemmel volna öfzve köttetve (Ézt a' tengert, mellynek hajdan P o n t u s E u x i n u s vólt a' neve, azért nevezték a' Geographusok Fekete Tengernek, mivel mindenkor veszedelmes vólt az azokon való hajókázás, és az azon uralkodni szokott szélvezek fok hajót és embert temetnek annak örvényeibe. A' múlt őszel hat hajó és 300 ember sülyet ott el.) — Azok az Orosz Birodalombeli productumok, a' mellyeket az Anglus Triesti, és más tartománybéli kereskedők Odessából, Chersonból, és több Krimiai kikötő helyekből másuva hordanak, búzából, mézből, viaszból, fokféle prémnek és bállésnek való drága bőrökből s. a. t. állanak, mellyekből nem kevés haszna van az Orosz Birodalom alatt lévő déli tartományoknak. — Erre nézve már I. Péter híres és nevezetes Orosz Császár is igyekezett Krimia t magáéva tenni, de ezen planumnak elközlésében nem néki, hanem néhai nagy emlékezetű II. K a t a l i n Császárnének szolgált a' szerentse. Mindazáltal néki, tudniillik I. Péter Császárnak köszönheti azon nagy Birodalom, hogy L i e f l a n d i á n a k , I n g e r m a n n l a n d i á n a k és K a r e l i á n a k elfoglaltatások által, annak északi Statusi a' Balticum Tengerrel egyesültenek.

Krimianak népesítése véget, még most is fok colonisták küldetnek oda; de mivel az eddig oda mentek közt fok szegény forfú, beteges, és gyermekellen emberek vóltak; arra való nézve parantso-

latot vettek a' Német Országban és Helvétziában lévő Orosz követek a' Császártól, hogy tsak öly colonistákat küldjenek ennekutánna Krimiába, a' kik egeszlegesen, gyermekesen, és leg alább 300 forint kész pénzel bírnak, e' melletta' földmivelést, és a' szükséges kézi mellerségeket jól értsék, melyről tanúbizonyfíg leveleket kell nekik mutatni. — Ennekfelette minthogy a' jó bor termésre nagyon alkalmas Krimia, az eránt is parantsolatot adott a' belső dolgokra ügyelő Orosz miniszternek I. Sándor Császár, hogy az Európai jó bortermő Országokból, nevezetessen Magyar- Francia- és Spanyol Országokból vitessen oda, tudniillik Krimiába jó bor tsemeteket, szőlővesszőket, vinczelléreket, és a' szőlő-mivelésre szükséges eszközöket. — Ezeknek fő directorává a' Petersburgi híres és igen tudos Academicust Pallás urat tette a' belső dolgokra ügyelő Orosz miniszter.

Császári Senator és fő Ceremoniarius Gróf Golowkin György a' Felső Orosz Császártól első rangú követ fővel Chinába fog küldetni, a' hová 30 ezteendőttől fogva az Orosz Birodalomból lenki sem ment követségbe. A' Chinai Birodalomnak fő városáig Pekingig 1500 főből álló katonaság fogja őket kísérni.

A' múlt Januarius 22-ik napját, a' mellyen tudniillik a' most uralkodó Császár neve napja volt, Dorpatban mind az Univerfitás, mind az oda való apróbb rangú oskolák igen szépen meg inneplették. Az Univerfitásban több közönséges orációk tartattak. Professor Pfaff Ur, a' Mathésisnak közönséges Tanítója ezen a' napon tartotta a' maga inauguralis oratióját, mellyben a' világosságának asironomica törvényeit magyarázta meg.

Pétersburgból Jan. 22-ik napján. Néhány hetektől fogva azt hirtelik a' Német Országi közönséges újság levelek, hogy Török Ország határaihoz közel 150000 főből álló Orosz ármadia gyűlne öszve. — Erről senki sem itt, sem az Orosz Birodalomnak egyéb tartományaiban semmit sem tud. Tagadhatatlan dolog, hogy az Orosz ármadia olly lábon áll, a' millyenenn egy jó elkészült Statusban állni kell: mindazáltal sokkal inkább szereti a' békeféget I. Sándor Császár, mint sem azt fontos okok nélkül meg háborítani igyekezne. A' másokkal való szövetségét szentül meg kívánnya tartani, és az ő politicája, minden történetekben igaz szívűséget mutat.

Török Birodalom.

Konstantinápoly városában, semmi olly ragadó nyavalya nem uralkodott az elmúlt 1804-ik elztendőben, a' melly annak lakosiban valamelly szembe ötlő pufztitást tett volna. III. Selim Császár uralkodása alatt e' részben is jobb policii intézetek vannak, mint az ő előtte élt uralkodók alatt voltak. Nem régiben ugyan ott is nem kevés nyughatatlanságot okozott az a' hirtelen ki terjedett hir, hogy egy Jóniai szigetbeli kereskedő hajó által a' Spanyol Országban kegyetlenkedett sárga hidegnek magva az Archipelagusi szigetbe által plántáltatott volna; de hogy azon szigetbelieknek ideje korán való és azon gonofznak el háritására alkalmas intézetjeik minden félelemtől meg mentette őket.

Azon fényes győzedelemről, mellyet a' Bagdadi kormányozó Basa maga személy szerént az Arábiában ide 's tova vándorló Wechabiták

kon vett, ismét újabb és bizonyosabb tudósítást vett a' Fényes Porta. Mivel ennek a' pártos le- regnek nagyobb része azon utolsó ütközetben a' tsata helyén maradt, más része hadi fogságba és sabbé eletti, és csak keveseknek vólt az el futásra alkalmasflágok: reményli a' Fényes Porta, hogy ök semmi próbát nem fognak ezután tenni.

III. Selim Császár maga minísterjeivel most abban foglalatoskodik leg jobban, hogy a' maga Birodalmának financialis állapotját jobb karba hozhassa. meg jobbithassa, 's öregbithesse, mely fel tett széllyának elérésére a' Török Országí hely- tartóflágoknak és jobbágyoknak adajokat fellyebb emelteti. — Azoknak kedvekért, a' kik az én Os- man ogr a fi á m a t nem olvassák, szükségesnek itilem itt summásan elő adni, hogy az Osmanni, avagy Török Birodalomnak minden névvel nevez- tetett jövedelmei két kasszára vannak fel olztatva, úgymint a' Status közönséges kasszájára, és az uralkodó Fejedelemnek magános jövedelmére. Az első Myrynek, az utólsóbb Chasíne- nek neveztek; amaz az Ország fő Kintstartójának, az úgy nevezett Defterdárnak gondviselése alatt van, az utólsóbb pedig a' Serailban, az az a' Császári lakó rezidentiában tartatik, és annak fő láfára a' Chasínedar Aga. — A' Myri a' hadi feregeknek zsóldjokra, a' hadi eszközök- nek jó rendben való tartásokra és szaporításokra; a' Birodalombéli fő tífztviselőknek fizetésekre, a' közönséges épületeknek fenn tartásokra, újaknak építésekre, és a' Statusnak egyéb szükségeire for- dítatnak. — A' Chasíne, t. i. az uralkodó Zuk- tánnak kintstarából a' Haremben lakó alszfonyok

udvari tisztek, tselédek, és a' Császári tseflörzd se-
regek fizettetnek.

A' Myry mintegy 80 millió piafterre szo-
kott menni esztendőnként, mellynek következendő
kútfejei vannak, úgymint: a' Characz, az az,
az a' fej pénz, mellyet a' Török Birodalomban lakó
Keresztény és Zsidó férfi jobbágyok, 14 esztendő-
főkön felül fizetni kötelesek, a' töke pénztől
fizettetni szokott pro Centumok, melly igen türhe-
tő, mivel magok a' Törökök és Keresztények 100-
tól tsak hármat, a' Zsidók pedig 5-öt fizetnek; az
ércz és só bányák, a' halastók, a' fő tisztségek,
mellyek a' többet igróknek szoktak adattatni, a'
Statusnak árendába bortsátott jószágai, a' harmin-
czadok és vátmok, a' dohánból, kafféből, nadméz-
ből, riskalából, és fűszerfázamokból bé menő jöve-
delem s. a. t. — A' Chasinének, az az, a'
Császár különös jövedelmeinek kútfejei két rend-
beliek, úgymint bizonyosak, és bizonytalanok; az
elsőbb rendbelieket a' Móldvától, Havas-
All-földjétől, Egyiptomtól, az Afrikai haramja
Társaságoktól, úgymint Algiriától, Tunistól, Tri-
polistól, a' Jóniai 7 szigetektől álló Republiká-
tól, Raguzától és Mingreliától adadni szokott tri-
butumból veszi a' Császár. — Az utolsóbb rend-
belieknek, úgymint bizonytalan jövedelmeinek kút-
fejei a' számkivetésbe küldetett, vagy meg öletett
gazdag Basáknak meg maradt kintsek, a' közön-
séges birságok, a' Zultán leány magzatinak még
kiseded kórokban való el mátkasítások, a' pártos
jobbágyoknak confiscált jószágok, 's több e' félek.
Lásd a' több bit az én Osmanográfiám

II. Részének 46-ik 's következő t zikkelyeiben.

Ezt a' Myry kasszát igyekezik a' Fényes Porta öregbiteni, és maga az uralkodó Zultán egészlen meg határozta azt, hogy a' Török árnadíát meg szaporítsa, annak zsoldját meg jobbitsa. Hasonló figyelmetességgel viseltetik a' Török Birodalom tengeri ereje eránt is, és a' maga hajó seregeit 15000 emberrel szaporítani, 's azokat Anglus lábra helyheztetni szándékozik. Azomban minden következő háborút el háritáni, és a' Pétersburgi Császári udvar fejedelme által a' Fényes Portának eddig való neutralitását továbbra is fenn tartani akarja.

Azoknak az Orosz hadi seregeknek hajóik, mellyek a' fekete tengeren való utazásokban nagyon meg rongáltatván a' jelenvaló tél kezdetekor a' Konstantinapolyi kikötő helybe mentek, és szította meg is jobbitattak, eddig még semmi egyéb parantsolatot nem kaptak, hanem hogy a' legelső kedvező időjárásával Korfizirába evezzenek. Azon el terjedett hirnek, melly szerént az Orosz Birodalom, Anglia, és a' Fényes Porta szoros szövetséget kötöttek volna egymás közt, Konstantinapolyban azért nem adnak hitelt, mivel a' Fényes Porta egyedül azokat a' szövetséges feltételeket kívánna bé tellyesíteni, a' mellyeknek eszközlésekre az utolsó háború, és a' Frantziáknak Egyiptomba lett bé menetelek után magát le kötelezte vala.

Egy>fél árkus Tóldalékkal.

D. D. S.